

Veiledning og tilleggsoppgaver til

Kapittel 10 i *Her bor vi 1*

Generelt om kapittel 10 *Så fin du er!*

I dette kapitlet er familien Okoko på handletur. Barna trenger nye klær. I noen små samtaler forstår vi at foreldre og barn ikke har samme syn på hvordan klær skal se ut. Hvor liten og trang kan en t-skjorte være og likevel være ”passe”? Kan en bukse være for stor? Er den ”passe” når den henger halvveis ned på rumpa? Hvordan er det å være foreldre når klesplagget barnet ønsker seg er dyrt, og den voksne ser et alternativt og billigere plagg som er ”like fint”? Kanskje flere av deltakeren kjenner seg igjen i situasjonene. Her bør det være mye å snakke om.

Navn på farger og navn på flere klesplagg er en naturlig del av kapitlet. Det legges også opp til mulighet til å diskutere fordelene med å bruke naturfibrer i klær. Hvordan kle seg selv og barna best mulig om vinteren? Og om sommeren?

I en av lytteoppgavene brukes ordet *størrelse*. Dette ordet er ikke en del av vokabularet i kapitlet, men det kan være nyttig å snakke om størrelser likevel, både på sko og klær.

Som et supplement til tilleggsoppgavene du finner her, kan du også bruke foto fra ukeblad eller aviser av mennesker som har på seg forskjellige typer klær. Bildene kan godt være litt morsomme. Snakk om hva de har på seg.

Språk og grammatikk

Bøyning av adjektiv er ny grammatikk i dette kapitlet. Norske adjektiv er ganske kompliserte. Adjektivet bøyes i forhold til det substantivet det beskriver, med *-t* i intetkjønn og *-e* i flertall. En god del vanlige adjektiv følger likevel andre mønstre og avviker fra dette.

Her er noen av de vanligste andre mønstrene:

Adjektiv som ender på *-ig*, får ikke *-t* i intetkjønn: *et vennlig menneske*.

Det samme gjelder flerstavelsesadjektiv *-isk*: *et sympatisk menneske*.

Adjektiv som ender på konsonant + *t* (*kort*) får ikke noen ekstra *-t* i intetkjønn. (Men de fleste adjektiv på vokal + *t*, får ekstra *-t*: *hvit – hvitt*.)

En del korte adjektiv som ender på vokal, får dobbel *-t*: *ny – nytt*.

Liten har uregelmessig bøyning og må læres spesielt.

Komparasjon av adjektiv og bøyning i bestemt form (*den nye kjolen*) kommer i bok 2.

Kommentarer til diskusjonsoppgavene i boka

Om oppgave 1, side 145

Se de generelle kommentarene.

Her kan det være aktuelt å diskutere hvem som ”vinner”, Marie eller Christian. Hvor lenge er det greit at foreldrene bestemmer over barnas klesvalg? Hvis deltakernes ordforråd er tilstrekkelig, kan dette bli en spennende diskusjon. Og er det ”feil” at lillebror Adrian støtter Marie og ikke faren?

Om oppgave 2, side 145

Se de generelle kommentarene.

Her kan det være aktuelt å diskutere hvem som ”vinner”, Adrian eller Christian? Hvor lenge er det greit at foreldrene bestemmer over barnas klesvalg? Her kommer også aspektet med økonomi inn. Hvis Adrian ønsker seg en dyrere bukse enn det faren synes han har råd til, kan deltakerne tenke seg alternative løsninger? Kan Adrian være med og spleise på buksa, for eksempel? Hvis deltakernes ordforråd er tilstrekkelig, kan dette bli en spennende diskusjon.

Om oppgave 16, side 153

Fremdeles er det slik mange steder at det er uskrevede regler for hva en kan gjøre og hva en ikke kan gjøre på søndager, selv om dette nok varierer en del fra sted til sted. Ulike generasjoner kan ha ulikt syn på dette. Det er vel slik at jo tettere en bor sammen, jo flere hensyn er det å ta. Det kan også være slik at innflyttere/innvandrere som bryter disse uskrevede reglene, blir lagt spesielt godt merke til. Det kan derfor være lurt å diskutere slike uskrevede regler i klassen. Det å henge opp klesvasken ute en søndag er en ting. Hva med gressklipping og andre ting som gir lyd fra seg? Hvor sent kan vi spille høy musikk? Hvor lenge er det rimelig at barna er ute og leker (høylytt) rundt husene?

Om oppgave 17, side 153

Se de generelle kommentarene.

En del foreldre har lite kunnskap om hvordan en bør kle barna sine (og seg selv) om vinteren, for eksempel. Det at flere tynne lag klær isolerer og varmer bedre enn få tykke lag, er noe mange ikke vet. At ull, i motsetning til syntetiske fibrer, også varmer i våt tilstand, er ukjent for mange. Sommerklær kan også være et problem. Hvilke fibrer puster? Hvor mye og hvor lite klær er ”passe”?

Kommentarer til kopieringsoriginalene

Om oppgave 10.1 – 10.4

En kan tenke seg flere måter å bruke disse oppgavene på. En måte er å snakke om det vi ser. Hva heter dette plagget? Hvilken farge? Mønster? Hvor kan vi kjøpe slike klær? Hva koster det, tror dere? Osv.

Et annet alternativ er å se på bildet i for eksempel ett minutt, og så etterpå skrive ned så mange plagg man husker, individuelt eller på gruppe. Trene staving ut fra dette igjen?

Om oppgave 10.5 – 10.8

Kan brukes til ulike aktiviteter. Se forslag under 10.15 og 10.16.

10.1 Undertøy

10.2 Klær

10.3 Klær

10.4 Sko og støvler

10.5

olabukse	shorts	bluse
kjole	skjørt	dress
t-skjorte	ullgenser	skjorte

10.6

dametruse	herretruse	BH
undertrøye	stillongs	strømpebukse
langermet trøye	knestrømper	pyjamas

10.7

bobledress	frakk	kåpe
regnjakke	paraply	hatt
lue	votter	hansker

10.8

sandaler	tøfler	selskapssko
gummistøvler	støvletter	ski
skøyter	joggesko	snøresko

10.9 Fortell det samme om skjerfet

Buksa er blå.

Buksa er gul.

Buksa er rød.

Buksa er grønn.

Buksa er fin.

Buksa er dyr.

Buksa er svart.

Buksa er brun.

Buksa er hvit.

Buksa er ny.

Skjerfet er blått.

Skjerfet er gult.

Skjerfet er rødt.

Skjerfet er grønt.

Skjerfet er fint.

Skjerfet er dyrt.

Skjerfet er svart.

Skjerfet er brunt.

Skjerfet er hvitt.

Skjerfet er nytt.

10.10 Fortell det samme om sokkene

Kjolen er rød.

Kjolen er grønn.

Kjolen er hvit.

Kjolen er svart.

Kjolen er billig.

Kjolen er stor.

Kjolen er dyr.

Kjolen er rød.

Kjolen er brun.

Kjolen er fin.

Sokkene er røde.

Sokkene er grønne.

Sokkene er hvite.

Sokkene er svarte.

Sokkene er billige.

Sokkene er store.

Sokkene er dyre.

Sokkene er røde.

Sokkene er brune.

Sokkene er fine.

10.11 Fortell det samme om lua

Skjørtet er rødt.

Lua er rød.

Skjørtet er blått.

Lua er blå.

Skjørtet er grønt.

Lua er grønn.

Skjørtet er fint.

Lua er fin.

Skjørtet er stort.

Lua er stor.

Skjørtet er rødt.

Lua er rød.

Skjørtet er nytt.

Lua er ny.

Skjørtet er hvitt.

Lua er hvit.

Skjørtet er dyrt.

Lua er dyr.

Skjørtet er gult.

Lua er gul.

10.12 Se på side 147 i *Her bor vi 1*

Hva ser du? Sett inn adjektiv som passer

Jeg ser ei _____ bukse.

Jeg ser en _____ genser.

Jeg ser ei _____ t-skjorte.

Jeg ser ei _____ jakke.

Jeg ser en _____ boledress.

Jeg ser ei _____ regnjakke.

Jeg ser ei _____ regnbukse.

Jeg ser ei _____ kåpe.

Jeg ser et _____ skjørt.

Jeg ser en _____ kjole.

Jeg ser ei _____ skjorte.

Jeg ser to _____ sokker.

Jeg ser ei _____ strømpebukse.

Jeg ser et _____ skjerf.

Jeg ser ei _____ lue.

Jeg ser to _____ votter.

Jeg ser to _____ sko.

Jeg ser to _____ støvler.

Jeg ser et _____ skjerf.

10.13

- (gul – gult) Slipset er _____.
- (brun – brunt) Dressjakka er _____.
- (rød – røde) Skoene er _____.
- (blå – blått) Skautet er _____.
- (stor – stort) Paraplyen er _____.
- (hvit – hvitt) Trusa er _____.
- (svart – svarte) Sokkene er _____.
- (dyr – dyrt) Veska er _____.
- (grønn – grønne) Bobledressene er _____.
- (pen – pent) Skjørtet er _____.
- (dyr – dyre) Jakkene er _____.
- (billig – billige) Buksene er _____.

Fasit til 10.13

(gul – gult)	Slipset er <u>gult</u> .
(brun – brunt)	Dressjakka er <u>brun</u> .
(rød – røde)	Skoene er <u>røde</u> .
(blå – blått)	Skautet er <u>blått</u> .
(stor – stort)	Paraplyen er <u>stor</u> .
(hvit – hvitt)	Trusa er <u>hvit</u> .
(svart – svarte)	Sokkene er <u>svarte</u> .
(dyr – dyrt)	Veska er <u>dyr</u> .
(grønn – grønne)	Bobledressene er <u>grønne</u> .
(pen – pent)	Skjørtet er <u>grønne</u> .
(dyr – dyre)	Jakkene er <u>dyre</u> .
(billig – billige)	Buksene er <u>billige</u> .

10.14 Rollespill

Se på side 144 og 145 i *Her bor vi 1*.

Dere er familien Okoko.

Dere er i butikken, og dere skal kjøpe klær til barna.

Hva sier dere?

Hva kjøper dere?

10.15 Lotto

Bruk oppgavene 10.1 – 10.8.

Klipp bildene fra hverandre og lag lottospill eller parkort.

10.16 Bingo

Bruk oppgavene 10.1 – 10.8.

Klipp bildene fra hverandre i varierende strimler (loddrett og vannrett) á tre bilder.

Spill bingo ved at læreren eller en av deltakerne leser opp navn på klær og sko.